

<http://gapon.te.ua/>
yuzepnik@gmail.com

Риторизація шкільної мовної освіти

Мова – не просто засіб спілкування, це – дар розуму й серця, яким треба користуватися майстерно, по-мистецькому, залежно від того, **ЩО** говорити й **КОМУ**. Риторика вчить, **ЯК** говорити, **ДЛЯ ЧОГО** й **ДЕ**.

Риторична особистість - національно-мовна комунікативно компетентна риторична особистість, що передбачає засвоєння лінгвістичних знань і вироблення практичних умінь і навичок комунікативно виправдано користуватися мовними засобами в різних формах, сферах і жанрах мовлення. Це одна з найважливіших умов успішної соціалізації індивідуума.

Риторична особистість володіє комунікативною компетентністю, готовністю отримувати необхідну інформацію, переконувати в правоті своїх думок, впливати на прийняття рішень, відстоювати позиції на основі толерантного ставлення до цінностей та інтересів інших людей, оцінюється за етичними, інтелектуальними й естетичними критеріями, вільно володіє риторичними прийомами спілкування.

Дата проведення: 13.12.2018
Місце проведення: ТЗОШ №14

Формування риторичної особистості на уроках української словесності

Інтерактивна школа сучасного вчителя

Основні шляхи формування риторичних умінь і навичок

- **I лінія** Ознайомлення з історією риторики. Засвоєння понять, термінів риторики, законів, закономірностей розвитку риторики як науки, зв'язків, структур, моделей.
- **II лінія** Читання, аудіювання, риторичний аналіз тексту. Визначення жанрових особливостей тексту, урахування мовного оформлення й комунікативного завдання висловлювання. Вивчення риторичного аспекту тексту.
- **III лінія** Вивчення практичних засобів риторики, правил, прийомів, моделей, фігур, типів мовлення, видів зв'язку, виражальних риторичних засобів (тропів, риторичних фігур), дикції, інтонації.
- **IV лінія** Створення учнями власних висловлювань (конструювання монологів, діалогів, усних і писемних висловлювань з урахуванням заданих ситуацій). Формування риторичних умінь.
- **V лінія** Індивідуальна творчість, саморозкриття особистості (створення власних висловлювань з урахуванням типу, стилю, жанру, форми (усна, писемна) мовлення).

Парадигма риторичної діяльності

---

1. **ЕТОС** – створює умови для мовлення
2. **ПАФОС** – джерело створення задуму мовлення
3. **ЛОГОС** – словесне втілення пафосу на умовах етосу

Риторизація передбачає

- здійснення цілеспрямованої діяльності з оволодіння як учнями, так і педагогами теорією діалогу;
- дидактичну взаємодію всіх учасників навчального процесу, вибудовану як навчальний діалог;
- використання риторичного діалогу на уроці української мови як методу навчання, форми навчання, форми організації навчання;
- розбудову педагогічного спілкування як риторичного за критеріями діалогу

ЗМІСТ ДІЯЛЬНОСТІ

---

1. Трансфер механізмів комунікаційного менеджменту й риторики у процес формування риторичної особистості

*О.С.Боднар, доцент
кафедри педагогіки та
менеджменту освіти
ТНПУ ім В.Гнатюка,
доктор педагогічних наук*

2. Риторизація шкільної мовної освіти як педагогічна інновація

*Л.О.Гапон, методист
ТКМЦНОІМ, PhD*

